

5. Linux ve Özgür Yazılım Şenliği Kamu Kurumlarında Özgür Yazılıma Geçiş Çalıştayı Sonuç Bildirisi

Linux Kullanıcıları Derneği Elektrik Mühendisleri Odası Ankara Şubesi

14 Mayıs 2006 tarihinde 5. Linux ve Özgür Yazılım Şenliği kapsamında yapılan ve 90 dakika süren “Kamu Kurumlarında Özgür Yazılıma Geçiş” çalıştayı kamu kurumlarından ve özel sektörden katılımcılar ile yapılmıştır. Çalıştayda ele alınan sorunlar ve özgür tartışma ortamında yapılan saptamalar bu bildiride özetlenmiştir.

●Linux ve özgür yazılımların kamu kurumlarında kullanılması, birçok açıdan giderek bir tercihten bir zorunluluğa doğru ilerlemektedir. Bu tanım değişikliğinin çok sayıda boyutu bulunmaktadır.

●Çok defa vurgulanan ancak asla tek neden olmaması gereken maliyetlerdeki avantajlar önümüzdeki birkaç yıl içinde giderek daha çok öne çıkacaktır. Maliye Bakanlığı'nın Kamu Kurum ve kuruluşlarında mali performans ölçümü çalışmalarına başlaması, hizmet kesintileri, teknik destek gibi örtülü maliyet kalemleri ile tekrar alımlardaki lisans maliyetlerinin de hesaplanmasına yol açacaktır. Bütün bu gelişmelerin yanında üçer yıllık bütçe planlarının yapılmasına başlanmasıyla bilgi işlem birimleri “toplam sahip olma maliyeti” kavramını zorunlu olarak kullanacaktır.

●Bilişim sistemlerindeki güvenlik açıkları ve güvenliğe yapılan yatırımların geri dönüşü kurumların giderek daha

çok dikkat ettiği bir alandır. Kapalı kaynak kodlu yazılımların bu alanda tekrar eden sorunları ve firmaların kurumları çözümsüzlüğe mahkum eden yaklaşımları, açık kaynak kodlu yazılımların kullanılmasına yönelişi hızlandıracaktır.

●Birlikte çalışabilirlik esaslarına uyum, özellikle kurumlar arasında veri ve belge aktarımının gerekli olacağı e-devlet uygulamalarında zorunlu hale gelecektir. Açık standartlar üzerine kurgulanan Linux ve özgür yazılımlar bu alanda daima öncü olmuştur ve önümüzdeki yıllarda da öncü konumunu koruyacaktır.

●Linux ve özgür yazılımlar söz konusu olduğunda “toplum”dan alınan desteğin niteliği, yoğunluğu ve kapasitesi açısından kapalı kaynak kodu tedarikçisi firmalardan alınan desteği çoğu kez geride bıraktığı ve tipik teknik sorunların çok daha hızlı çözümlendiği gözlenmektedir.

Bununla birlikte Linux ve özgür yazılıma geçiş konusunda karşılaşılan bazı önemli sorunlar bu zorunlu geçişi yavaşlatmaktadır.

●Kamu kurumlarının özgür yazılımların ve özel işlere yönelik geliştirilmiş özgür yazılım ürünlerinin teknik becerileri, bir geçiş senaryosu ve bunun uygulanmasındaki olası problemler konusunda bilgi ve belge yetersizliği

bulunmaktadır. Bu bilgi ve belge yetersizliği, korku, belirsizlik ve şüphe doğurmaktadır. Gelen “acaba” sorularına karşı basit yanıtlara ek olarak detaylı bilgiler ve karşılaştırmalar sağlayacak yanıt matrisleri ve metrikleri oluşturulmalıdır.

●Kamu kurumlarının daha küçük birimleri ve ülke çapındaki teşkilatları ile merkezi bilgi işlemleri arasındaki iletişim zaman zaman zayıflamaktadır. Merkezi politikaların ve projelerin olmadığı durumlarda, birimler ve teşkilatlar çoğu kez birbirleriyle uyumsuz çok sayıda sistem kurmaktadır. Kurulan bu sistemlerde özgür yazılımlı alternatiflere geçilmesi çalışmaları ise genellikle yerel çalışmalar olarak yürütülmektedir. Bu durumdaysa standartlara uyumsuz sistemler ile iletişim ya da sistemlerin aktarılması maliyeti artmaktadır. Yüksek proje maliyetleri ise genellikle merkezi tepkilere neden olmakta ve merkez teşkilatının bu yan etkinliklerin maliyetini üstlenmesi gerekmektedir.

●Özgür yazılım alt yapısı üzerine kurulan bilgi sistemleri, lisans maliyetleri ve anahtar teslim projeler üzerine kurgulu bir mantıktan daha çok insan merkezli bir mantığa sahiptir. Bu da ister istemez kurumların ya da firmaların donanımlara değil insana yatırım yaptığı, nitelikli teknik destek, eğitim ve danışmanlık gibi hizmetlerin gelişmesinin zorunlu olduğu bir dizi iş modelini beraberinde getirmektedir. Ancak ülkemizde bilişim alanındaki projelerin işletilmesi yaygınlıkla bu modellerle uyumsuzdur. Ülkemizdeki bilişim modelinin hem kamu hem de özel sektör olarak bu yeni iş modellerine hızlı biçimde uyum sağlaması gerekmektedir. Özellikle nitelikli eleman açığının kapatılması gerekmektedir.

●Her kamu kurumunun kendi karar alma süreci bazı farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıklar örgütsel yapıdan ya da bilgi işlemin kurum içindeki konumundan ileri gelebileceği gibi kurumun kendine has görev ve önceliklerinden de kaynaklanabilir. Bir kurumdaki geçiş süreci planlanırken bir diğer kurumdaki bir başarı öyküsünün birebir kopyalanması çoğu kez olası değildir. Bu

nedenle kamu kurumlarında Linux ve özgür yazılımı hedefleyen çalışanların, kendi geçişlerini planlamak için uzun soluklu bir altyapı çalışması yürütmesi gerekir. Geçiş kısa süreli bir eylemden çok planlı ve sağlam adımlarla ilerleyen bir süreç olarak görülmelidir.

●Geçiş planlarındaki önemli bir etken üst düzey yönetimin desteğinin alınmaması ya da desteğin kısa ömürlü olmasıdır. Bu noktada aşırı iddialı ve kısa süre içerisinde büyük sonuçlar vaat eden programlar yerine küçük ancak referans olabilecek projeler üzerinden gidilmesi önerilmektedir. Küçük, kararlı ve çalışkan bir ekibin ürettiği sonuçları örnek göstererek ilerideki daha büyük geçiş projeleri için sağlam ve düzenli destek elde edilebilir.

●Her problemin aynı zamanda bir fırsat barındırdığı asla gözardı edilmemelidir. Yaratıcı düşünce ile kurumların teknik veya idari sorunlarına özgür yazılım tabanlı çözümler üretmek mümkündür. Bu irili ufaklı problemlerin özgür yazılımlarla çözülmesi, zaman geçtikçe, kurum içerisinde özgür yazılımların barınabileceği bir yaşam ortamını oluşturacaktır. Kurum çalışanlarının ve üst düzey yönetimin özgür yazılımlara genel olarak sıcak bakıyor olması çok önemli bir kazanımdır.

Bu çalıştayın saptadığı sorunlar ve önerdiği çözümler konusunda sağduyu sahibi tüm kişi ve kuruluşları, özellikle de kamu kurumlarındaki bilgi işlem birimlerini göreve davet ediyoruz.

